

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ

23

24

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το όραμά μας

Το Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών (ΙΔΙΣΜΕ) ιδρύθηκε το 2008 και έχει ως στόχο τη διάσωση και καταγραφή της νεότερης ιστορίας του Ελληνισμού και την αξιοποίηση ιστορικών κειμηλίων και πρωτογενών πηγών. Το όραμά μας συνοψίζεται στο στίχο του Μ. Αναγνωστάκη «Θυμάμαι άρα υπάρχω».

Η μακρόχρονη πλούσια πνευματική δράση των ελληνικών εκπαιδευτικών και πολιτιστικών ιδρυμάτων της καθ' ημάς Ανατολής και κυρίως το ανεπανάληπτο έργο του Ελληνικού Φιλολογικού Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως (ΕΦΣΚ) υπήρξε η βασική πηγή έμπνευσής μας.

Μεταξύ των δράσεών του ΙΔΙΣΜΕ περιλαμβάνονται οι εκδόσεις επιστημονικών και λογοτεχνικών βιβλίων, η δημιουργία ιστορικών ντοκιμαντέρ καθώς και η υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διαλέξεων σε σχολεία, ιδρύματα, σχολές εντός και εκτός Ελλάδας με σκοπό τη διάχυση της γνώσης στους νέους ανθρώπους και ιδιαίτερα στους μαθητές και φοιτητές καθώς και τη διδασκαλία άγνωστων, κατά κύριο λόγο, πτυχών της νεότερης ελληνικής Ιστορίας.

Το ΙΔΙΣΜΕ συνεργάζεται με αξιόλογα ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού στοχεύοντας στην περαιτέρω διεύρυνση των συνεργασιών του.

Από το 2016, το ΙΔΙΣΜΕ διοργανώνει στο ακριτικό Καστελλόριζο το Beyond Borders | Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καστελλορίζου.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΡΑΛΛΗ

Πατρίδα αξέχαστη Μικρά Ασία

Βιβλίο

Η Βασίλικη Ράλλη αφηγείται την ιστορία της οικογένειάς της, που με βία αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα της, το Μοσχονήσι της Μικράς Ασίας, και αφού δοκιμάστηκε από τη θλίψη της απώλειας και το πένθος της καταστροφής, δόθηκε με δημιουργική ορμή στην οικοδόμηση μιας νέας ζωής στην απέναντι ακτή. Η Βασίλικη Ράλλη σε κάθε μικρή ή μεγάλη ευκαιρία της ζωής της διακηρύσσει την καταγωγή της: «Τι κι αν γεννήθηκα στη Θερμή της Λέσβου; Είμαι Μικρασιάτισσα κι εγώ! Είμαι ο σπόρος που κυοφορήθηκε μέσα στα αγιασμένα χώματα της Γης αυτής της Επαγγελίας, της ποτισμένης με ιδρώτα και αίμα ελληνικό, της σπαρμένης με τα ιερά οστά των χιλιάδων μαρτύρων, τα οποία εναποτέθηκαν στην ιερή Γη, ως παρακαταθήκη της ελληνικότητάς της».

Η μαρτυρία της Βασίλικης Ράλλη ξεκινά από το Μοσχονήσι και το Αϊβαλί και αγκαλιάζει όλον τον Ελληνισμό. Ιδιαίτερα σήμερα περισσότερο από ποτέ, η αξία τέτοιων μαρτυριών είναι ανεκτίμητη, διότι τροφοδοτούν την ψυχή μας με πίστη και αγωνιστικότητα. Η συγγραφέας έγινε ευρύτερα γνωστή όταν μαζί με τον μακαριστό σύζυγό της, Άγγελο Ράλλη, ανακάλυψαν στο κτήμα τους στη Θερμή Μυτιλήνης τα οστά του Αγίου Ραφαήλ, καθώς έσκαβαν για να οικοδομήσουν ένα μικρό εκκλησάκι, προκειμένου να εκπληρώσουν το τάμα της μητέρας της. Το χρονικό της αποκαλύψεως αυτής έχει αφηγηθεί η ίδια στο βιβλίο της «Καρυές, ο λόφος των αγίων».

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Αγγελική Ράλλη - Ειρήνη Σαρίογλου

Πατρίδα αξέχαστη Μικρά Ασία

Ντοκιμαντέρ, USB, με αγγλικούς και γαλλικούς υπότιτλους

Το ντοκιμαντέρ «Πατρίδα Αξέχαστη Μικρά Ασία» αποτελεί ένα συναρπαστικό κινηματογραφικό οδοιπορικό: αφηγείται την πορεία της Βασίλικης Ράλλη από τον διωγμό της από το Μοσχονήσι της Μικράς Ασίας μέχρι την αναζήτηση της ταυτότητάς της στη νέα της πατρίδα, ενώ ταυτόχρονα, παραινώντας από το προσωπικό στο συλλογικό, αφηγείται την μοίρα δεκάδων χιλιάδων Ελλήνων της καθ' ημάς Ανατολής που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους και να αναζητήσουν μια καλύτερη μοίρα σε νέα και άγνωστα εδάφη στις αρχές του 20ού αιώνα.

Μέσα από εναλλασσόμενα πλάνα που αγκαλιάζουν την ομορφιά και την τραγωδία και μέσα από την ανάδειξη σπάνιου και πρωτότυπου αρχαικού υλικού, η καθηλωτική αφήγηση της Βασίλικης Ράλλη ξετυλίγει το νήμα της οικογενειακής της ιστορίας, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί και μια ψυχογραφική, διεισδυτική ματιά της μεσοπολεμικής και μεταπολεμικής Ελλάδας.

Εκκινώντας από το Μοσχονήσι της Μικράς Ασίας και φτάνοντας έως την Νέα Υόρκη των ΗΠΑ, το εν λόγω ντοκιμαντέρ αναδεικνύει μια ιστορία ανθρωπίνης αντοχής, αναγέννησης και πίστης στις ρίζες, δίνοντας έμφαση στη σημασία της συνέχισης της παράδοσης και της ταυτότητας σε κάθε γενιά του Ελληνισμού.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΜΟΥΣΙΚΗ: Γιώργος Παπαχριστούδης

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ

Το Μικρασιατικό ζήτημα με τα μάτια των ξένων

Βιβλίο

Στο εν λόγω βιβλίο, το οποίο υλοποιήθηκε με πρωτοβουλία και παραίνεση του καθηγητή του Πανεπιστημίου της Γενεύης Matteo Compagnolo, συμμετέχουν εξέχοντες ιστορικοί, οι οποίοι καταθέτουν την συμβολή τους ρίχνοντας φως σε άγνωστες πτυχές της Μικρασιατικής Καταστροφής, με το κέντρο βάρους και ενδιαφέροντος να τοποθετείται στην πρόσληψη και τον ρόλο που έπαιξαν οι Δυτικές Ευρωπαϊκές Δυνάμεις στην έκβαση και στο αποτέλεσμα που οδήγησε στη φρικτή τραγωδία του 1922. Με αμιγώς ακαδημαϊκό χαρακτήρα και ερευνητική διάθεση, ο εν λόγω συλλογικός τόμος επιζητά να προβληματίσει και να βαθύνει τις ιστορικές μας γνώσεις για την πιο μαύρη σελίδα της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας, κρατώντας ταυτόχρονα την απαραίτητη και νηφάλια απόσταση από αναχρονισμούς και φανατικές διαστρεβλώσεις της Ιστορίας.

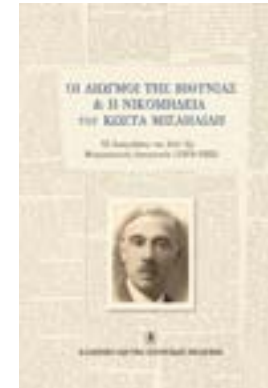
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Matteo Compagnolo, Νίκος Νικολούδης,
Ειρήνη Σαρίογλου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Bruce Clark

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

Οι διωγμοί της Βιθυνίας & η Νικομήδεια του Κώστα Μισαηλίδη. Οι αναμνήσεις του από την Μικρασιατική Εκστρατεία

Βιβλίο

«[...]Ό,τι κι αν γραφτεί, ό,τι κι αν ειπωθεί για τόν διωγμόν αυτόν, ποτέ δέν θά φθάσει τήν πραγματικότητα.»

Κώστας Μισαηλίδης

Ο Κώστας Μισαηλίδης γεννήθηκε στην Νικομήδεια της Βιθυνίας το 1883 και πέθανε το 1955 στην Αθήνα. Υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς ανταποκριτές της πολυτάραχης περιόδου 1919-1922. Τέτοιες εκδόσεις είναι όχι μόνο χρήσιμες, αλλά και απαραίτητες για να κατανοήσουμε σε βάθος τον πολιτισμό και την πνευματική ακμή που δημιούργησαν, σε συνθήκες εξαιρετικά δυσμενείς, οι Μικρασιάτες –τα 2/3 του ελληνισμού, να θυμίσουμε δεν απελευθερώθηκαν το 1832– μέχρι και το 1922, όταν βίαια ξεριζωθήκαν από τις πανάρχαιες εστίες τους. Αυτόν τον ανεπανάληπτο πολιτισμό επιθυμεί να αναδείξει και να τιμήσει η έκδοση αυτή, του λόγιου Μικρασιάτη δημοσιογράφου Κώστα Μισαηλίδη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΚΛΗΜΗΣ Σ. ΙΑΤΡΙΔΗΣ

Μονογραφία Βουρλών

Βιβλίο

Η εν λόγω έκδοση του ΙΔΙΣΜΕ έρχεται να φωτίσει άγνωστες πλευρές των Βουρλών της Μικράς Ασίας, μιας πόλης με ένδοξο παρελθόν και ιστορία, με τη δημοσίευση ενός σπάνιου πρωτογενούς αρχειακού υλικού του 1905. Πρόκειται για την προσωπική καταγραφή του δημοδιδάσκαλου Κλήμη Ιατρίδη, μια «τομογραφία» των Βουρλών, τα οποία στις αρχές του 20ού αιώνα αποτέλεσαν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα του Ελληνισμού της καθ' ημάς Ανατολής. Με την ουσιαστική και διεισδυτική ματιά του Ιατρίδη, αλλά και με αδημοσίευτο φωτογραφικό υλικό η *Μονογραφία Βουρλών* αποτελεί ένα σπουδαίο ανάγνωσμα τόσο για τους ιστορικούς-μελετητές της περιόδου, όσο και για όλους εκείνους που αναζητούν μέσα στα χνάρια του παρελθόντος την ολοκληρωμένη καθημερινότητα των Βουρλιωτών στις αρχές του 20ού αιώνα.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

Τα Ηρωικά Βουρλά της Μικράς Ασίας

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

«Όνειρο σήμερα την αυγή. Ήμουν στη Σκάλα μπροστά στο σπίτι μας, στο μουράγιο. Σκοτεινός καιρός και δεν αισθανόμουν γύρω καμιά ανθρώπινη παρουσία. Έβλεπα το βαποράκι που έκανε πίσω για να γυρίσει κατά το νησί του Άι-Γιάννη. Θα ήταν μία ή δύο το μεσημέρι, η συνηθισμένη ώρα. Είχα μια απροσδιόριστη ανησυχία, όπως όταν γυρεύεις κάτι που σου λείπει. Θυμάμαι καλά τα χρώματα, το σκεπασμένο ουρανό, τον αφρό που έκανε το βαποράκι χτυπώντας το κύμα. Τον ήλιο που τη φωτιζε μπορούσες να τον ξεκρεμάσεις και να τον θάλεις στο δισάκι σου».

Γιώργος Σεφέρης

Με τον παραπάνω τρόπο περιγράφει ο νομπελίστας ποιητής, Γιώργος Σεφέρης, το λιμάνι και την πόλη των Βουρλών της Μικράς Ασίας. Τα Βουρλά ή ο Βουρλάς, «Ούρλα» στα τουρκικά, ήταν, μετά από τη Σμύρνη, η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη των μικρασιατικών παραλίων, χτισμένη κοντά στην αρχαία ελληνική πόλη των Κλαζομενών, ανατολικά της Ερυθραίας, της οποίας ήταν και πρωτεύουσα. Τα Βουρλά υπήρξαν μια από τις σημαντικότερες πόλεις του ελληνικού κόσμου στις αρχές του 20ού αιώνα, ένα οικονομικό, πνευματικό και διοικητικό κέντρο μιας εύπορης περιοχής με έντονη εμπορική και βιοτεχνική δράση και πλούσια πνευματική ζωή. Ο Σμυρνιός νομπελίστας ποιητής μας Γιώργος Σεφέρης, αν και γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Σμύρνη, στη μνήμη του μονάχα τα Βουρλά έμειναν ανεξίτηλα να εκφράζουν την έννοια «της γλυκιάς πατρίδας...». Το ντοκιμαντέρ εξετάζει την ιστορία των Βουρλών μέσα από ποικίλες μαρτυρίες, ενώ παράλληλα εμπλουτίζεται με πλούσιο αρχειακό και φωτογραφικό υλικό.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΜΟΥΣΙΚΗ: Γιώργος Παπαχριστούδης

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

*Η Μικρασιατική Εκστρατεία
του Κώστα Μισαηλίδη.
Οι Ανταποκρίσεις του
από το Μέτωπο (1919-1922)*

Βιβλίο

«Ο ιστορικός πού θά πραγματευθῆ τό θέμα αὐτό δέν γεννήθηκε ἀκόμη. Ὅλοι ἐμεῖς πού ζοῦμε, καί πού ὁ καθένας μας ἔπαιξε κάποιον ρόλο στό δράμα τῆς Μικρασιατικῆς Ἐκστρατείας, εἴτε ἀπό τά παρασκήνια, εἴτε πάνω στήν σκηνή, δέν μπορούμε νά λογαριαστοῦμε ὡς μάρτυρες ἀνεπηρέαστοι. Γιατί ὅλοι ζήσαμε τά χρόνια αὐτά κλεισμένοι μέσα στό κάστρο τῶν πολιτικῶν μας φρονημάτων καί εἶδαμε τά γεγονότα μέ τά γυαλιά πού θέλαμε νά φοροῦμε [...] Οἱ εὐθύνες δέν ἀνήκουν μονοπωλιακά στήν μία μόνο παράταξη ἢ στήν ἄλλη. Ὅλοι μας ἔχουμε τίς εὐθύνες μας, ἀδιάφορο ἂν μᾶς τίς ἐνέπνευσαν ὁ ἀγνός ἐνθουσιασμός, ἡ πλάνη ἢ ὁ βαθύς ὑπολογισμός ἢ καί ἡ ἐπιπολαιότητα. Ἀπέναντι τῆς ἱστορίας ὅλοι εἴμαστε ὑπόλογοι.»

Κώστας Μισαηλίδης

○ Κώστας Μισαηλίδης ἀπό τις 2 Μαΐου 1919 ἔως τον Σεπτέμβριο του 1922, ἀκολουθεῖ τὴν Ἑλληνική Στρατιά στα βάρη τῆς Ανατολῆς καὶ καταγράφει τὴν πορεία τῆς Ἐκστρατείας γιὰ παραπάνω ἀπὸ δέκα εφημερίδες τῆς ἐποχῆς.

Σε συνεργασία με τὸ Μορφωτικὸ Ἰδρυμα ΕΣΗΕΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου
ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Δημήτρης Γκιώνης

Ἡ Ανατολή Ἐδωσε

Ντοκιμαντέρ, DVD, με ἀγγλικούς ὑπότιτλους

Πώς, πότε καὶ γιατί κόπηκε ὁ ομφάλιος λώρος μας με τὴν Ανατολή; Το ντοκιμαντέρ εἶναι βασισμένο στις ἀνταποκρίσεις τοῦ δημοσιογράφου Κώστα Μισαηλίδη γιὰ τὴν Μικρασιατικὴ Ἐκστρατεία (1919-1922). Ἡ τραγωδία ξετυλίγεται μέσα ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Μικρασιᾶτη πολεμικοῦ ἀνταποκριτῆ, δημοσιογράφου καὶ ποιητῆ. Ἀπὸ τὰ σκληρὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ τὰ ερείπια, ἀναδύεται τὸ ἀνθρώπινο δράμα.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ἀλέξανδρος Παπαηλιού

ΜΟΥΣΙΚΗ: Γιάννης Βοργίας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΑΓΑΠΗ ΜΟΛΥΒΙΑΤΗ-BENEZΗ

«Το Χρονικό των Δέκα Ημερών»

Βιβλίο, διατίθεται και σε αγγλική έκδοση

Η Αγάπη Μολυβιάτη-Βενέζη, περιγράφει την προσπάθειά της να σώσει τον αδερφό της Ηλία Βενέζη από τα τάγματα θανάτου με την σημαντική αρωγή ενός Τούρκου αξιωματικού, του Κεμαλεττίν. Ενός ήρωα που δεν δίστασε να διακινδυνεύσει τη ζωή του, παρά τα τραυματικά προσωπικά του βιώματα, κατά τη διάρκεια του Μικρασιατικού πολέμου, για να απεγκλωβίσει τον αδελφό της Αγάπης Μολυβιάτη-Βενέζη, Ηλία, από τη θανατηφόρο πορεία του. Από τους 3.000 άνδρες στο Αϊβαλί οι οποίοι οδηγήθηκαν στα τάγματα εργασίας στην ενδοχώρα της Τουρκίας μόνο 24 επέζησαν και επέστρεψαν. Μεταξύ αυτών και ο Ηλίας Βενέζης. Στο βιβλίο αυτό καταγράφεται η οδυνηρή εμπειρία του ξεριζωμού και αναδεικνύεται το μεγαλείο της ανθρωπιάς και της αυτοθυσίας καθώς και το διαχρονικό μήνυμα της ειρήνης, της αδελφότητας και της αγάπης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Πέτρος Γ. Μολυβιάτης

Γράμματα χωρίς παραλήπτη

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

Ένα ιστορικό ντοκιμαντέρ που βασίζεται στο βιβλίο «Το Χρονικό των Δέκα Ημερών» της Αγάπης Μολυβιάτη-Βενέζη για την προσπάθεια ενός τούρκου αξιωματικού να σώσει τον αδερφό της, τον λογοτέχνη Ηλία Βενέζη, από τα τάγματα θανάτου το 1922.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ηλίας Δημητρίου

ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΜΟΥΣΙΚΗ: Ευανθία Ρεμπούτσικα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΔΗΜ. Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ποιητικά Άπαντα (Α & Β τόμος)

Δύο τόμοι

«Όσο περισσότερο δίνεσαι στον κόσμο,
τόσο σφοδρό το πετροβόλημα...»

Δημήτρης Κ. Παπακωνσταντίνου

Τρίτομη συλλογή με το σύνολο του ποιητικού έργου του Δ. Κ. Παπακωνσταντίνου (βραβείο Ακαδημίας Αθηνών).

Δόκιμος ποιητής, αδέκαστος κριτικός και πεφωτισμένος δάσκαλος. Δίδαξε για εικοσιδύο χρόνια στα σχολεία της αγαπημένης του γενέτειρας –ιδίως στο Ζάππειο– και στη συνέχεια στην Αθήνα μεταλαμβάνοντας το πάθος του για τα γράμματα και τη γνώση στις νέες γενιές.

Ο Παπακωνσταντίνου αψηφώντας το τίμημα προσπάθησε, με θέση και στάση ζωής, να τεκμηριώσει ότι ο πνευματικά ελεύθερος άνθρωπος δεν έπρεπε να ανήκει σε κανένα οργανωμένο σύστημα. Αγνόησε τον μόνος του ενάντια σε κάθε κύκλωμα, διατηρώντας αδούλωτο τον ψυχικό του κόσμο και ακέραια την πίστη του στην ιδέα του Χρέους.

Μέσα στα πενήντα χρόνια της γόνιμης προσφοράς του, τίποτα δε στάθηκε ικανό να θολώσει την πίστη του στην Ελευθερία, την αφοσίωση του στα Γράμματα και την αγάπη του προς τον Άνθρωπο.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

Και τα μελλούμενα για σένα

Μουσικό CD

«Δούλοι; Ελεύθεροι;
Πάντως εκτελέσαμε το Χρέος μας.
Παλέψαμε».

Δημ. Κ. Παπακωνσταντίνου

Ο δίσκος αποτελεί μια κατάθεση ψυχής προς τιμήν του σπουδαίου Κωνσταντινουπολίτη ποιητή Δημήτρη Κ. Παπακωνσταντίνου.

Στον δίσκο συμμετέχουν οι ερμηνευτές / ερμηνεύτριες: Κώστας Βασιλιάγκος, Σαλίνα Γαβαλά, Βασίλης Γισδάκης, Φωτεινή Δάρρα, Φιλοθέη Μοράνο, Δημήτρης Μπάσης, Γιάννης Νιάρχος, Ηρώ Σαΐα, Μόρφω Τσαϊρέλη και Κώστας Τριανταφυλλίδης. Στη δραματοποιημένη απαγγελία δανείζουν τις φωνές τους οι: Λεωνίδας Κακούρης, Στέλιος Μάινας, Ειρήνη Σαρίογλου και Αθηνά Χατζηαθανασίου.

ΠΟΙΗΣΗ: Δημήτρης Κ. Παπακωνσταντίνου

ΜΟΥΣΙΚΗ: Ανδρέας Αναγνωστόπουλος

ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ: Γιώργος Παπαχριστούδης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ -
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Στην άκρη του Αιγαίου - Καστελλόριζο

Βιβλίο

Το σπάνιο φωτογραφικό και αρχαιακό υλικό καταγράφει την μεγάλη ακμή του νησιού με τους παραβοκύρηδες και τους εμπόρους, καθώς αναδεικνύει παράλληλα τη σημασία που έδιναν οι Καστελλοριζιοί στα γράμματα, την εκπαίδευση και την κοινωνική μέριμνα, ακόμη και σε δύσκολες εποχές. Παρά τις κακουχίες, τις φυσικές καταστροφές, τους δύο παγκοσμίους πολέμους, τις κατοχές, οι Καστελλοριζιοί άντεξαν. Η πλούσια πνευματική παράδοση του Καστελλοριζίου και η υψηλή αίσθηση του Χρέους των παλαιότερων, είναι τα στοιχεία που έδωσαν στο Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών (ΙΔΙΣΜΕ) το έναυσμα να ξεπεράσει τις δυσκολίες και να αναλάβει –μαζί με την ταυτόχρονη υλοποίηση ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ με τον ομώνυμο τίτλο– την έκδοση του έργου αυτού.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

Στην άκρη του Αιγαίου, Καστελλόριζο

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

Ένα ιστορικό ντοκιμαντέρ –αναδρομή στην πολυτάραχη ιστορία της μικρής νησιωτικής κοινότητας του ακριτικού Καστελλοριζίου, της αρχαίας Μεγίστης, που αποτυπώνει τα βασικά ιστορικά γεγονότα από τα μέσα του δεκάτου ενάτου αιώνα μέχρι σήμερα. Το αφιέρωμα αυτό αποτελεί φόρο τιμής στην ιστορία του νησιού, καθώς προσπαθεί να αναδείξει την σπουδαία πολιτισμική, ιστορική και οικονομική κληρονομιά των Καστελλοριζιτών.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου - Άγγελος Κοβότσος
ΜΟΥΣΙΚΗ: Ανδρέας Κατσιγιάννης

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΙΜΑΤΟΣ

Καστελλόριζο

Βιβλίο

Φωτογραφικό Λεύκωμα του Χρίστου Σιμάτου «Καστελλόριζο, εκεί που σταματάει ο χρόνος». Πρόκειται για μια συλλογή υψηλής αισθητικής, με φωτογραφίες του καλλιτέχνη από τοπία του Καστελλοριζίου, με στόχο να αναδειχθεί η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και η απaráμιλλη φυσική ομορφιά του νησιού.

Όπως αναφέρει ο καλλιτέχνης στο λεύκωμα «Είτε βλέπεις την ανατολή του ήλιου να εμφανίζεται επάνω από τα βουνά της Λυκίας που είναι τόσο κοντά, είτε τη δύση πίσω από τη Ρω, είτε τις πόρτες και τα σοκάκια που συναντάς στους μοναχικούς περιπάτους, όλα εδώ γίνονται αβίαστα και με ηρεμία.

Το Καστελλόριζο είναι μοναδικό αν μπορέσεις να αφηθείς στη γαλήνη του. Και τότε αναπόφευκτα θα χαθείς στην ομορφιά αυτού του τόπου και θα ταξιδέψεις μέσα στον εαυτό σου. Είναι ένα ταξίδι αυτογνωσίας που πρέπει να πας στο Καστελλόριζο για να το βιώσεις».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΕΙΡΗΝΗ ΣΑΡΙΟΓΛΟΥ

Η επιρροή της τουρκικής πολιτικής στην ελληνική εκπαίδευση της Πόλης 1923-1974

Βιβλίο, διατίθεται και σε αγγλική έκδοση

Ένα ιστορικό σύγγραμμα για την ελληνική εκπαίδευση στην Κωνσταντινούπολη, το οποίο αποτελεί μέρος της διδακτορικής διατριβής της Ειρήνης Σαρίογλου (Πανεπιστήμιο του Birmingham).

«Καλά τεκμηριωμένο, (βιβλίο) με μια εκτενή βιβλιογραφία, αποτελεί αξιοσημείωτη πηγή αναφοράς για τούς ερευνητές και ταυτόχρονα παραμένει προσπελάσιμο σε όποιον απλώς ενδιαφέρεται για την ιστορία και την εκπαίδευση, θέματα που εξακολουθούν να είναι επίκαιρα στη νοτιοανατολική Ευρώπη, αν μη τι άλλο».

Diane Seale

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Diane Seale

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: John Haldon

Η Σιωπηλή Σχολή - Μια αναδρομή στην ιστορία της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

Ένα ιστορικό ντοκιμαντέρ που αναφέρεται στην ιστορία της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης και δημιουργήθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 50 ετών από την αποφοίτηση της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου του Α' από την εν λόγω Σχολή.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου - Μαρίνα Λεοντάρη
ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΜΟΥΣΙΚΗ: Βασίλης Δημητρίου

Λεύκωμα για το ντοκιμαντέρ «Η Σιωπηλή Σχολή»

Λεύκωμα & μουσικό CD

Το λεύκωμα για το ντοκιμαντέρ «Η Σιωπηλή Σχολή - Μια αναδρομή στην ιστορία της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης», το οποίο περιλαμβάνει μουσικό CD (πρωτότυπη μουσική του Βασίλη Δημητρίου για το ντοκιμαντέρ) και λίστα όλων των αποφοίτων της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΟΥΡΚΤΣΟΓΛΟΥ

Στην Εξορία Ερζουρούμ / Άσκαλε

Βιβλίο

Τον Νοέμβριο του 1942 η τουρκική κυβέρνηση των Ινονού-Σαράτσογλου επέβαλε ένα δυσβάσταχτο κεφαλικό φόρο, το «Βαρλίκι» (φόρος περιουσίας) με κραυγαλέα μεροληπτικότητα σε βάρος τού μη μουσουλμανικού πληθυσμού της χώρας. Όσοι δεν κατάφεραν να καταβάλουν αυτό τον φόρο οδηγήθηκαν στα εργατικά τάγματα στην ενδοχώρα της Τουρκίας (Ερζουρούμ). Ένας απ' αυτούς, ο Ρωμιός Κωνσταντίνος Κιουρκτσόγλου, στο χειρόγραφο ημερολόγιό του που διασώθηκε, περιγράφει με άμεσο και λιτό τρόπο τις συνθήκες διαβίωσης των υπόχρεων του φόρου περιουσίας στην εξορία. Η συγκλονιστική του μαρτυρία παρουσιάζει τις διαστάσεις αυτής της οδυνηρής εμπειρίας και φέρνει στο φως μια άγνωστη πτυχή της πρόσφατης ιστορίας μας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

Στην Εξορία

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

Μετά την επιβολή του νόμου που έμεινε γνωστός ως βαρλίκι, η ζωή του Κωνσταντίνου Κιουρκτσόγλου ανατρέπεται εντελώς. Η επιχείρησή του και το σπίτι του καταλαμβάνονται από το τουρκικό κράτος. Αδυνατώντας να καταβάλει τον φόρο ύψους 200.000 λιρών, τον Ιανουάριο του 1943, βρίσκεται στο δρόμο της εξορίας, μαζί με άλλους Ρωμιούς, Αρμένιους και Εβραίους. Παρασυρμένος στα βάθη της Ανατολής, όπου υπηρετεί με ελάχιστη αμοιβή, προσπαθεί απεγνωσμένα να αποπληρώσει τον ανυπόφορο φόρο. Όμως, ο νόμος περιουσίας στερεί από αυτούς κάθε δικαίωμα προσφυγής σε νομικά μέσα. Αυτή η απεγνωσμένη προσπάθεια επιβίωσης αποτυπώνεται στο ντοκιμαντέρ «Στην Εξορία», αναδεικνύοντας τις ανείπωτες δυσκολίες και τον αγώνα ενάντια στην αδικία και την καταπίεση.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Καλλιόπη Λεγάκη

ΜΟΥΣΙΚΗ: Ελένη Καραϊνδρου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ

*Η άγνωστη συνεισφορά
του Κωνσταντίνου Πολυχρονιάδη στην
προβολή της Ελληνικής Επανάστασης.*

Βιβλίο

Ο Κ. Πολυχρονιάδης από το Ζαγόρι, μέλος των κύκλων του Κοραή και του Μαυροκορδάτου, περιγράφει την κατάσταση του υπόδουλου ελληνισμού το 1821 και εξηγεί στους Γάλλους και στους Βρετανούς το αναπόφευκτο της εξέγερσής του. Η διπλωματική πτυχή του ελληνικού Αγώνα και οι δημοσιεύσεις στην Ευρώπη υπέρ των αγωνιζομένων Ελλήνων άσκησαν σημαντικό ρόλο για την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Τα φυλλάδια του Πολυχρονιάδη, που μεταφράζονται για πρώτη φορά στα ελληνικά και τουρκικά, συνδράμουν στην ευρύτερη προβολή της επιρροής των Ελλήνων διανοουμένων της διασποράς στη διαμόρφωση μιας ευνοϊκής κοινής γνώμης στα ευρωπαϊκά κράτη.

Το βιβλίο αποτελεί μία τρίγλωσση έκδοση στην ελληνική, γαλλική και τουρκική γλώσσα. Την επιμέλειά του ανέλαβαν οι Bertrand Bouvier (Καθηγητής πανεπιστημίου Γενεύης), Matteo Camragnolo (Λέκτορας πανεπιστημίου Γενεύης), Νίκος Νικολούδης (Διδάκτορας Ιστορίας πανεπιστημίου Λονδίνου) και Ειρήνη Σαρίογλου (Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κωνσταντινούπολης).

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ – ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Bertrand Bouvier,
Matteo Camragnolo, Νίκος Νικολούδης,
Ειρήνη Σαρίογλου

Θ. Λ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

*Στους δαιδάλους της ελληνικής
διπλωματίας Υπουργείο Εξωτερικών
1945-1980*

Βιβλίο

Το χαρτόδετο ημερολόγιο του Θ. Λ. Χρυσανθόπουλου, αναφέρεται κατά κύριο λόγο στην τριανταπεντάχρονη διπλωματική καριέρα του, την περίοδο 1945- 1980 και σε θέματα που αφορούν την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Ελλάδας το διάστημα αυτό. «Οι διπλωματικές αναφορές του Υπουργείου Εξωτερικών αποτελούν πολύτιμη πηγή για τη μελέτη και κατανόηση της Ιστορίας. Όταν όμως το αρχαιακό υλικό είναι εκτενές και πλαισιώνεται από άρθρα, απόρρητες εκθέσεις και υπομνήματα που προέρχονται από την πένα ενός χαρισματικού διπλωμάτη, όπως αυτή του Θ. Λ. Χρυσανθόπουλου, τότε η αξία του υλικού είναι ανεκτίμητη.»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου
ΠΡΟΛΟΓΟΣ: William Mallinson

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΡΑΛΛΗ

Λεξικό Διαλεκτικής Ποικιλίας

Βιβλίο

Εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, η λεσβιακή ποικιλία δεν έχει γίνει αντικείμενο συστηματικής γλωσσολογικής μελέτης στον ακαδημαϊκό χώρο. Αυτό το κενό έρχεται να καλύψει το ερευνητικό έργο της καθηγήτριας γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών Αγγελικής Ράλλη, λεσβιακής καταγωγής η ίδια με ρίζες από τη Μικρά Ασία.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου
ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Πάννης Θεοδοσιάδης-Γιαννέλης

Ένα Λεξικό Διαλεκτικής
Ποικιλίας Κυδωνίων,
Μοσχονησίων και
Βορειοανατολικής Λέσβου.
• Ορθογραφικό • Προφοράς
• Ερμηνευτικό • Χρηστικό
• Ετυμολογικό • Συνωνύμων

ΕΙΡΗΝΗ ΣΑΡΙΟΓΛΟΥ- ΚΑΙΤΗ ΣΑΡΙΟΓΛΟΥ

Πενήντα χρόνια από τα Σεπτεμβριανά

Βιβλίο

Με αφορμή την 50ή επέτειο της τραγικής εκείνης νύχτας, των γεγονότων της 6ης και 7ης Σεπτεμβρίου 1955 στην Πόλη -κατά την οποία οι υλικές και ψυχολογικές καταστροφές που υπέστη ο ελληνισμός ξεπέρασαν κατά πολύ ακόμη και τούς προβλεπόμενους στόχους των διοργανωτών- οι συγγραφείς του βιβλίου επιχείρησαν μια σύντομη ιστορική αναδρομή με σκοπό να εκπληρώσουν στο ελάχιστο ένα καθήκον. Ένα καθήκον προς την Ιστορία.

«Για να αντιμετωπίσουμε χωρίς φόβους και πάθος την πρόσφατη ιστορία μας -στην οποία διαδραματίσαμε ρόλους κομπάρσων και πρωταγωνιστών- για να αποτρέψουμε τυχόν λάθη του μέλλοντος. Τα κείμενα που επέλεξαν οι συγγραφείς, Ειρήνη Σαρίογλου και Καίτη Σαρίογλου, προέρχονται αποκλειστικά από Κωνσταντινουπολίτες, λογοτέχνες, δημοσιογράφους, ποιητές και ιστορικούς, εκτός από την ανέκδοτη μέχρι σήμερα έκθεση του πρέσβη ε.τ. Β. Θεοδωρόπουλου, προξένου στην Πόλη τον Σεπτέμβριο του 1955».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου - Καίτη Σαρίογλου

Ίμβρος-Τένεδος: Της μνήμης και της λήθης»

Ντοκιμαντέρ, DVD, με αγγλικούς υπότιτλους

Πρόκειται για δύο ντοκιμαντέρ τα οποία υλοποιήθηκαν με αφορμή την επαναλειτουργία δημοτικού σχολείου στην Ίμβρο, ύστερα από 48 χρόνια. Το ντοκιμαντέρ καταγράφει την ιστορία της Ίμβρου και της Τενέδου, μέσα από τις μαρτυρίες των γηγενών κατοίκων τους.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ειρήνη Σαρίογλου - Πάνος Αγγελόπουλος

ΜΟΥΣΙΚΗ: Ανδρέας Κατσιγιάννης

ΠΟΙΗΣΗ: Δημ. Κ. Παπακωνσταντίνου

ΤΡΑΓΟΥΔΙ: Γιώργος Νταλάρας - Züflü Livaneli

Ίμβρος-Τένεδος: Της μνήμης και της λήθης»

Μουσικό CD

Το soundtrack των 2 ιστορικών ντοκιμαντέρ με τίτλο «Ίμβρος-Τένεδος: Της μνήμης και της λήθης».

ΜΟΥΣΙΚΗ: Ανδρέας Κατσιγιάννης

ΠΟΙΗΣΗ: Δημ. Κ. Παπακωνσταντίνου

ΤΡΑΓΟΥΔΙ: Γιώργος Νταλάρας - Züflü Livaneli

Beyond Borders | Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καστελλορίζου

Το 2016, στο ακριτικό Καστελλόριζο, το Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών (ΙΔΙΣΜΕ) σε συνεργασία με την γαλλική Ecrans des Mondes καθιέρωσε το Beyond Borders | Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καστελλορίζου. Όραμά του αποτελεί η προβολή ταινιών υψηλής ποιότητας και αισθητικής στο μεσογειακό, ευρωπαϊκό και εν γένει διεθνές κοινό.

Κάθε Αύγουστο, την τελευταία εβδομάδα, το Φεστιβάλ προσπαθεί να «κοινωνήσει» ανθρώπους και πολιτισμούς μέσω της Ιστορίας. Με όχημα την τέχνη της κινηματογραφικής αφήγησης, το Φεστιβάλ επιζητά τη σύνδεση ιδεών και οραμάτων από όλη την υφήλιο. Η διοργάνωση, εστιάζει στον προβληματισμό, την έμπνευση αλλά και τη δημιουργική ανησυχία για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Με ταινίες που επικεντρώνονται στην διαχρονική ανάδειξη όλων των εκφάνσεων της ανθρώπινης ζωής, το Φεστιβάλ συνδέει τις αξίες της Δύσης και της Ανατολής, του Βορρά και του Νότου. Στο Καστελλόριζο, αυτή η «γιορτή του πολιτισμού», συνδέεται σπονδυλωτά και αναπόσπαστα, με τη διεξαγωγή πολλαπλών δράσεων (εκθέσεις εικαστικών και φωτογραφίας, επιμορφωτικά προγράμματα, παιδικά εργαστήρια, διαλέξεις, ημερίδες και workshops, masterclasses και pitching labs κ.ά.) οι οποίες προσελκύουν το ενδιαφέρον τόσο του σινεφίλ κοινού, όσο και των επαγγελματιών της εγχώριας και παγκόσμιας κινηματογραφικής βιομηχανίας.

Το Beyond Borders, με τρεις σκηνές προβολών, παρουσιάζει κάθε χρόνο δεκάδες παγκόσμιες, διεθνείς και ελληνικές πρεμιέρες. Οι ταινίες ασχολούνται κυρίως με ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα, κοινωνικοπολιτικά θέματα -σύγχρονα ή μη- ενώ παράλληλα θίγει ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποζητώντας συνεχώς την ποιότητα έναντι της ποσότητας.

Το Beyond Borders | Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καστελλορίζου επιδιώκει έμπρακτα μέσω της θεσμοθέτησης Τιμών Φορέων και τη σύμπλευση με καταξιωμένα ακαδημαϊκά ιδρύματα, έγκυρα ΜΜΕ και αναγνωρισμένα κινηματογραφικά Φεστιβάλ, την σύναψη συνεργειών και δεσμών συνεργασίας με κάθε αποδέκτη, μεταλαμπαδεύοντας με αυτόν τον τρόπο το ακριτικό φως του Καστελλορίζου στα πέρατα της οικουμένης.

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΙΔΙΣΜΕ)**

Μπουμπουλίνας 1, Αττική 153 51

 +30. 210 6669140 & 131

 info@idisme.gr

 www.idisme.gr

 Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών

 [@idismeofficial](https://www.instagram.com/idismeofficial)

 ΙΔΙΣΜΕ

